

Suomen ortopediyhdistyksen hallituksen esitys itsenäisten ortopedian ja traumatologian yksiköiden perustamiseksi

Ortopedian ja traumatologian erikoisala on ollut Suomessa oma itsenäinen spesialiteetti vuodesta 1999 lähtien, jolloin erikoislääkäriskoulutuksen uudistuksen myötä siirryttiin yhtenäiseen koulutuskäytäntöön muiden Euroopan Unionin maiden kanssa. EU-maissa ortopedian ja traumatologian klinikat ovat perinteisesti olleet taloudellisesti ja hallinnollisesti itsenäisiä yksiköitä ja niillä on toimintaosuuttaan vastaava itsenäinen asema, ainoastaan Suomi muodostaa tästä käytännöstä poikkeuksen. Suomessa ainoastaan HYKS:ssä on itsenäinen ortopedian ja traumatologian klinikka. Ortopedisien toiminnan lisääntyä myös muualla maassa on ortopedian ja traumatologian yksiköiden muuttamiseen hallinnollisesti ja taloudellisesti itsenäisesti toimiviksi yksiköiksi selkeät perusteet. Ortopedia ja traumatologia on suurin operatiivisista erikoisaloista. Kirurgian yksiköiden toiminnasta ortopedian osuus on noin puolet. Muut operatiiviset erikoisalot, kuten naistentaudit, korva-, nenä- ja kurkkutaudit, silmätaudit ja neurokirurgia ovat toimintaluvuiltaan pienempiä. Ortopedian ja traumatologian yksiköt näin ollen täyttävät itsenäiselle yksikölle asetettavat vaatimukset.

Tällä hetkellä kirurgian yksiköissä toimivilla ortopedian ja traumatologian ylilääkäreillä tai osaston-ylilääkäreillä valta ja vastuu eivät ole suhteessa yksikön painoarvoon. Ortopedisien toiminnan kehittämistä ei ole riittävästi arvostettu eikä siihen ole kohdistettu tarpeellisia voimavaroja. Talouden seurantajärjestelmät kirurgisissa yksiköissä eivät ole myöskään mahdollistaneet ortopedisen toiminnan vaikutusten tarkastelua, minkä pitäisi olla suunnitelmallisen toiminnan perustana. Pitkät ortopediset leikkausjonot kielivät siitä, että ortopedisten yksiköiden johtajilla ei ole ollut riittäviä resursseja käytössään. Edellä mainittujen epäkohtien vuoksi toiminnallinen ja taloudellinen vastuu on syytä keskittää ortopedian ja traumatologian yksikköä johtavalle ylilääkärille.

Elämme tällä hetkellä Yhdistyneitten Kansakuntien julistamaa vuosikymmentä "Bone and Joint Decade". Vuosikymmenen tarkoituksena on kiinnittää maailmanlaajuisesti huomiota tuki- ja liikunta-elinsairauksien huomattavaan kansanterveydelliseen merkitykseen. Itsenäisten ortopedian ja traumatologian yksiköiden perustaminen onkin erityisen ajankohtaista juuri nyt, sillä terveydenhuoltojärjestelmämme voi tällä tavoin viestittää potilaille halustaan kantaa vastuutaan tuki- ja liikunta-elinsairauksien hoidosta ja ennaltaehkäisystä.

Itsenäiset ortopediset yksiköt voivat tarjota koulutuspalveluja kirurgian perusvaiheen koulutettaville samaan tapaan kuin tähänkin saakka sekä ottaa vastuun ortopedian ja traumatologian erikoisalan koulutuksesta ja tutkimuksesta. Päivystysjärjestelyistä on sovittava sairaalakohtaisesti.

Suomen ortopediyhdistyksen hallitus esittää, että Suomen julkisen terveydenhuollon sairaaloihin perustetaan toiminnallisesti, hallinnollisesti ja taloudellisesti itsenäiset ortopedian ja traumatologian yksiköt. Ortopedian ja traumatologian yksikön toimintaa johtamaan on nimitettävä ylilääkäri.

Helsingissä 20. marraskuuta 2001

Markku Järvinen
Eero Hirvensalo, puheenjohtaja
Harri Heliö, sihteeri
Jukka Kettunen
Maija Pesola

Hannu Tiusanen
Ilkka Kiviranta
Heikki-Jussi Laine
Jan Lassus
Pekka Waris